

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О.М. Бекетова**

Кафедра туризму і готельного господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету менеджменту
(Писаревський І.М.)
(ПІБ)
№0207115 (підпис)
« » 2014 року
М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ БІЗНЕСУ**

галузь знань	0306 «Менеджмент і адміністрування»
напрямок підготовки	6.030601 «Менеджмент»
фахове спрямування	«Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»
факультет	менеджменту

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Соціально-економічні технології бізнесу»**

для студентів для студентів для студентів **3 курсу денної та 4 курсу заочної** форми навчання напряму підготовки 6.030601 – «Менеджмент»

за напрямом підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

фахового спрямування **«Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»**

Розробник: Нохріна Л. А. к.т.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни **«Соціально-економічні технології бізнесу»** схвалено на засіданні кафедри **туризму і готельного господарства**

Протокол від «28» серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

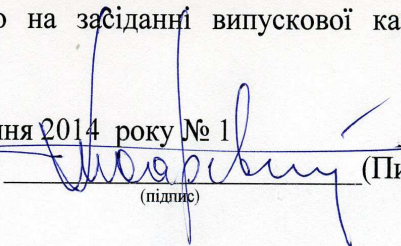
(Писаревський І. М.)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму навчальної дисципліни **«Соціально-економічні технології бізнесу»** схвалено на засіданні випускової кафедри **туризму і готельного господарства**

Протокол від «28» серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

(Писаревський І. М.)

(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О. М. Бекетова від 24. 02. 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ

(підпис)

(Григоренко В. В.)

(ПІБ)

«21» 11 2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Нохріна Л. А. , 2014 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 2,5	за вибором студента	Рік підготовки	
		3-й	4-й
		Семестр	
		6-й	7-й
Загальна кількість годин – 90	Галузь знань 0306 менеджмент і адміністрування Напрямок підготовки 6.030601 менеджмент	Лекції*:	
		22 год.	6 год.
Модулів – 1		Практичні *:	
		22 год.	8 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні*:	
		Не передбачено	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,2	Фахове спрямування «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу» Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	Самостійна робота*:	
		46 год.	67 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	9 год.
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ)		Вид контролю:	
Контрольна робота для студентів заочної форми навчання		екзамен 6-й семестр	екзамен 7-й семестр

Примітка:

* вказано години, відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – аудиторних занять 48 %, самостійної роботи 52%;
для заочної форми навчання – аудиторних занять 15,5 %, самостійної роботи 84,5 %.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» є формування у студентів сучасного мислення та системи спеціальних знань щодо соціальної відповідальності бізнесу та опанування механізмів практичної реалізації соціально-економічних технологій бізнес-структурами сфери туризму.

1.1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» є:

- 1) формування у студентів системи теоретичних знань щодо соціально-економічних технологій бізнесу та практичних навичок їхньої реалізації;
- 2) вміння аналізувати соціально-економічні технології через призму формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу;
- 3) опанування механізму інтеграції в бізнес конструктивних практик соціальної відповідальності.

1.1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- а) змістовні компоненти соціально-економічних технологій у контексті соціальної відповідальності бізнесу;
- б) моделі соціальної відповідальності бізнесу;
- в) класифікації концепцій соціальної відповідальності;
- г) сфери реалізації соціально-економічних технологій бізнесу;
- д) переваги соціально відповідального бізнесу;
- е) систематизацію зв'язків стейкхолдерів.

вміти:

- а) орієнтуватися в сучасних тенденціях соціальної відповідальності бізнесу;
- б) аналізувати та інтегрувати в бізнес конструктивні практики соціальної відповідальності;
- в) провадити моніторинг соціальної відповідальності бізнесу.

мати компетентності:

- а) розуміти та реалізовувати етичні норми поведінки відносно інших людей і відносно навколишнього середовища;
- б) опановувати соціально-економічні технології як сучасний інструментарій соціальної відповідальності бізнесу;
- в) системно мислити та впроваджувати креативні підходи у процеси інтеграції в бізнес конструктивних практик соціальної відповідальності;
- г) проваджувати моніторинг соціальної відповідальності бізнесу на якісно високому рівні.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин 2,5 кредити ЄКТС.**

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. «СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ БІЗНЕСУ»

Змістовий модуль 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

Тема 1. Змістовні компоненти соціально-економічних технологій.

Тема 2. Соціально-економічні технології у контексті соціальної відповідальності бізнесу.

Тема 3. Моделі соціальної відповідальності бізнесу.

Тема 4. Класифікація концепцій соціальної відповідальності.

Тема 5. Сфери реалізації соціально-економічних технологій бізнесу.

Тема 6. Переваги соціально відповідального бізнесу.

Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЮ ПОВЕДІНКОЮ БІЗНЕС-СТРУКТУР

Тема 7. Соціально відповідальний бізнес: сучасні тенденції.

Тема 8. Систематизація зв'язків стейкхолдерів.

Тема 9. Акцептація соціальної відповідальності.

Тема 10. Інтеграція в бізнес практик соціальної відповідальності.

Тема 11. Моніторинг соціально відповідального бізнесу.

Тема 12. Інформаційна відкритість як імператив соціально відповідальної поведінки бізнес-структур.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	практ	срс		лек	лаб	практ	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	семестр 6					семестр 7				
МОДУЛЬ 1. «СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ БІЗНЕСУ»										
Змістовий модуль 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ										
Тема 1.	6	2	-	1	3	6	1	-	-	5
Тема 2.	6	1	-	2	3	6	-	-	1	5
Тема 3.	6	2	-	2	2	6	1	-	-	5
Тема 4.	6	2	-	2	2	6	-	-	1	5
Тема 5.	6	2	-	2	2	6	1	-	-	5
Тема 6.	6	2	-	2	2	6	-	-	1	5

Разом за ЗМ 1	36	11	-	11	14	36	3	-	3	30
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	прак	срс		лек	лаб	прак	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 2.УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЮ ПОВЕДІНКОЮ БІЗНЕС-СТРУКТУР										
Тема 7.	9	2	-	1	6	7	1	-	-	6
Тема 8.	9	1	-	2	6	7	-	-	1	6
Тема 9.	9	2	-	2	5	7	-	-	1	6
Тема 10.	9	2	-	2	5	7	-	-	1	6
Тема 11.	9	2	-	2	5	8	1	-	1	6
Тема 12.	9	2	-	2	5	9	1	-	1	7
ІЗ (контр. робота)	-	-	-	-	-	9	-	-	-	9
Разом за ЗМ 2	54	11	-	11	32	54	3	-	5	46
Разом	90	22	-	22	46	90	6	-	8	76

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Змістовні компоненти соціально-економічних технологій	2	-
2	Тема 2. Соціально-економічні технології у контексті соціальної відповідальності бізнесу	1	1
3	Тема 3. Моделі соціальної відповідальності бізнесу	2	-
4	Тема 4. Класифікація концепцій соціальної відповідальності	2	1
5	Тема 5. Сфери реалізації соціально-економічних технологій бізнесу	2	-
6	Тема 6. Переваги соціально відповідального бізнесу	2	1
7	Тема 7. Соціально відповідальний бізнес: сучасні тенденції	2	-
8	Тема 8. Систематизація зв'язків стейкхолдерів	1	1
9	Тема 9. Акцептація соціальної відповідальності	2	-
10	Тема 10. Інтеграція в бізнес практик соціальної відповідальності	2	1
11	Тема 11. Моніторинг соціально відповідального бізнесу	2	1
12	Тема 12. Інформаційна відкритість як імператив соціально відповідальної поведінки бізнес-структур	2	1
Разом		22	8

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Змістовні компоненти соціально-економічних технологій	6	5
2	Тема 2. Соціально-економічні технології у контексті соціальної відповідальності бізнесу	6	5
3	Тема 3. Моделі соціальної відповідальності бізнесу	5	5
4	Тема 4. Класифікація концепцій соціальної відповідальності	5	5
5	Тема 5. Сфери реалізації соціально-економічних технологій бізнесу	5	5
6	Тема 6. Переваги соціально відповідального бізнесу	5	5
7	Тема 7. Соціально відповідальний бізнес: сучасні тенденції	6	6
8	Тема 8. Систематизація зв'язків стейкхолдерів	6	6
9	Тема 9. Акцептація соціальної відповідальності	5	6
10	Тема 10. Інтеграція в бізнес практик соціальної відповідальності	5	6
11	Тема 11. Моніторинг соціально відповідального бізнесу	5	6
12	Тема 12. Інформаційна відкритість як імператив соціально відповідальної поведінки бізнес-структур	5	7
13	ІЗ (контрольна робота)	-	9
Разом		46	76

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (ІЗ)

Для студентів 3 курсу денної форми навчання - **не передбачено**.

Для студентів 4 курсу заочної форми навчання **передбачено** виконання **контрольної роботи** на тему:

«Інтеграція в туристський бізнес конструктивних практик соціальної відповідальності».

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Соціально-економічні технології бізнесу» навчальним планом передбачено лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування сучасних навчальних технологій, а саме: проблемні лекції; робота в малих групах; міні-лекції; лекції-дискусії; кейс-метод, ділові ігри.

За способами подання (представлення) інформації студентам в процесі їхньої пізнавальної діяльності, який реалізовується через дії, що пов'язують викладача та студента при викладанні навчальної дисципліни «Соціально-

економічні технології бізнесу» передбачено використання таких **методів навчання:**

1. пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний метод;
2. репродуктивний метод;
3. метод проблемного викладу;
4. частково-пошуковий або евристичний метод;
5. дослідницький метод;
6. дискусійні методи;
7. метод моделювання.

Пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний метод передбачає в процесі навчання набуття студентами знань на лекціях, з навчальної, методичної літератури або через електронний навчальний посібник.

Даний метод застосовується для передачі великого масиву інформації. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Проте, інформаційно-рецептивний метод сам по собі не формує у студентів умінь і навичок використання отриманих знань і не гарантує їхнього свідомого й міцного запам'ятовування.

Репродуктивний метод (тобто застосування вивченого на основі зразка або правила) передбачає в процесі навчання алгоритмічний характер діяльності студентів, тобто вони за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях виконують поставлені завдання. З метою організації діяльності студентів за кількарізним відтворенням засвоєних знань використовуються різноманітні вправи, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Репродуктивний метод застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передуює репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь у студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація. Проте, застосування репродуктивного методу не гарантує розвитку творчих здатностей студентів.

Метод проблемного викладу передбачає до викладу матеріалу постановку проблеми, формулювання пізнавального завдання на основі різних джерел і засобів та демонстрацію способів рішення поставленого завдання.

Спосіб досягнення мети за використання методу проблемного викладу в процесі навчання – це розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. На разі студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку і не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за динамікою думки викладача.

Частково-пошуковий або евристичний метод передбачає в процесі навчання організацію активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом викладача або на основі евристичних програм і вказівок.

Використання евристичного методу при викладанні навчальної

дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* дозволяє поетапно направляти й контролювати викладачу (або самим студентам) процес мислення на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками, тобто здобуває продуктивний характер.

Використання евристичного методу дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях.

Застосування **дослідницького методу** в процесі навчання дозволяє студентам найбільш повно проявити ініціативу, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші дії пошукового характеру. Таким чином навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження: проводиться короткий усний або письмовий інструктаж студентів, постановка проблем та завдань і аналіз матеріалу.

Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, містять в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) при викладанні дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* використовуються у всіх організаційних формах навчання, включаючи лекції.

При цьому предметом дискусії є змістовні й морально-етичні проблеми, а також міжособистісні відносини в бізнес-середовищі, оскільки результати таких дискусій (особливо коли створюються конкретні ситуації морально-етичного вибору) набагато сильніше модифікують поведінку особистості, ніж просте засвоєння деяких морально-етичних норм на рівні знання.

Таким чином при викладанні дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

Застосування **методу моделювання** дозволяє в процесі навчання штучно створювати такі ситуації-моделі, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємостосунки між учасниками діяльності складаються під керівництвом викладача, тобто спеціально відповідно до конкретного завдання.

Навчальні комп'ютерні моделі, як один з інноваційних методів навчання, використовується в процесі навчання як засіб розробки і перевірки, вимірювання, визначення принципів і закономірностей будови і функціонування соціально-економічних процесів, систем і їхнього прогнозування для розробки рекомендацій щодо управління різними соціально-економічними явищами, процесами, системами.

За джерелами передачі змісту при викладанні навчальної дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* передбачено використання:

1. словесних методів;
2. практичних методів;
3. наочних методів ;

4. дискусійних методів;
5. неімітаційних та імітаційних методів.

При використанні **словесних методів** джерелом знання є усне або друковане слово (розповідь, бесіда, інструктаж тощо).

Практичні методи передбачають, що студенти одержують знання та уміння, виконуючи практичні дії (вправи, аналіз тощо).

При використанні **наочних методів** джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрування, показ).

При викладанні дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» передбачено використання імітаційних та неімітаційних методів активного навчання.

Неімітаційні методи сприяють активізації пізнавальної діяльності на лекційних заняттях.

Імітаційні методи передбачають побудову навчально-пізнавальної діяльності на імітації професійної діяльності. Імітаційні методи діляться на ігрові й неігрові.

Неігрові методи передбачають аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуаційних завдань тощо.

Ігрові методи передбачають проведення ділових ігор, ігрового проектування.

Ділова гра, як метод активного навчання, є одним з найбільш ефективних активних методів навчання.

Розрізняють три сфери застосування ігрового методу:

1) *навчальна сфера*: навчальний метод застосовується в навчальній програмі для навчання, підвищення кваліфікації.

2) *дослідницька сфера*: використовується для моделювання майбутньої професійної діяльності з метою вивчення прийняття рішень, оцінки ефективності організаційних структур тощо.

3) *оперативно-практична сфера*: ігровий метод використовується для аналізу елементів конкретних систем.

Ділова гра сприяє:

- активізації мислення студентів;
- підвищенню самостійності майбутнього фахівця;
- генерації духу творчості в навчанні;
- наближенню процесу навчання до професійної діяльності;
- підготовці студента до професійної практичної діяльності.

Можливості й **вимоги методу ділової гри**:

1) головним питанням у проблемному навчанні виступає «чому», а в діловій грі ключовим запитом є «що було б, якби...»

2) метод розкриває особистісний потенціал студента: кожний учасник може діагностувати свої можливості поодиночі, а також і в спільній діяльності з іншими учасниками;

3) у процесі підготовки й проведення ділової гри кожний учасник повинен мати можливість для самоствердження й саморозвитку;

4) викладач повинен допомогти студентові стати в грі тим, ким він хоче бути, показати йому самому його кращі якості, які могли б розкритися в ході спілкування.

Ціль ділової гри - сформувати певні навички й уміння студентів у їхньому активному творчому процесі.

Позитивні фактори застосування ділових ігор при викладанні дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»*:

- висока мотивація, емоційна насиченість процесу навчання;
- підготовка до професійної діяльності;
- післяігрове обговорення сприяє закріпленню знань.

Набуття і закріплення знань з дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* неможливо без самостійної роботи студентів. Крім лекційних і практичних занять, тобто аудиторної роботи, з дисципліни передбачено виконання студентами таких видів самостійної роботи:

- 1) вивчення додаткової літератури з окремих питань;
- 2) підготовка до практичних занять;
- 3) виконання контрольної роботи;
- 4) підготовка до поточного й підсумкового контролю;
- 5) підготовка інформації щодо соціально відповідальних ініціатив бізнесу за допомогою комп'ютерних засобів та глобальної мережі Інтернет.

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь і навичок виконання певних видів роботи.

У процесі проведення практичного заняття студенти самостійно або в малих групах (при попередньому поясненні викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності ситуативні завдання та ділові ігри.

Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи, яку виконували студенти, та підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки залежно від отриманих результатів виконаної роботи.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами:

по-перше, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках;

по-друге, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому викладач задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Запровадження такої системи примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції викладач чітко формулює проблему, яку необхідно вирішити студентам. При цьому при викладанні

лекційного матеріалу викладач уникає прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлює лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними вище темами викладач акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує активність та увагу студента при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах при викладанні дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» дає змогу структурувати лекційні та практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися в групи по 5-6 чоловік та презентувати наприкінці заняття свою точку зору та сприйняття матеріалу.

Лекції-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають логіку мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод, як метод аналізу конкретних ситуацій, при викладанні дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності майбутніх спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі освоєння навчального матеріалу.

Таким чином застосування **активних методів** при викладанні дисципліни «*Соціально-економічні технології бізнесу*» сприяє:

- активному конструктивному діалогу, як між викладачем і студентами, так і між самими студентами;
- розвитку комунікативних здатностей студентів у процесі діалогу;
- формуванню здатностей колективного вирішування проблем;
- розвитку мови студентів.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і

високою ефективністю навчального процесу, який виявляється в:

- 1) високій мотивації студентів;
- 2) закріпленні теоретичних знань на практиці;
- 3) підвищенні самосвідомості студентів;
- 4) виробленні здатності схвалювати самостійні рішення;
- 5) виробленні здібності до колективних рішень;
- 6) виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- 7) придбанні навичок вирішення конфліктів;
- 8) розвитку здібностей до компромісів.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль та оцінювання знань студентів при викладанні дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* проводиться в наступних формах:

- 1) поточний контроль роботи студента;
- 2) контроль виконання практичних завдань;
- 3) контроль самостійної роботи студента;
- 4) проміжне поточне тестування за змістовими модулями;
- 5) підсумкове тестування.

Поточний контроль роботи студента

Поточний контроль та оцінювання успішності навчання з дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* здійснюють під час проведення лекцій, практичних занять, що має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання фахових завдань.

Об'єктами поточного контролю є:

1) активність і результативність роботи конкретного студента протягом семестру у вивченні програмного матеріалу дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»*;

- 2) відвідування лекцій і практичних занять;
- 3) обсяги виконання навчальних завдань;
- 4) обсяги виконання завдання для самостійної роботи.

Оцінку *«відмінно»* («А») отримує конкретний студент за умови відповідності за усіма чотирма зазначеними критеріями. **Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.**

Контроль виконання практичних завдань

Оцінювання провадиться за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих

ситуацій, вирішенні практичних завдань, при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою власну позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити логічні висновки.

За успішне та систематичне виконання практичних завдань протягом двох змістових модулів студент отримує оцінку **«відмінно»** або по 30 % за поточний контроль. **Не виконання будь-якої із вимог знижує оцінку.**

Виконання практичних завдань з відсутністю окремих розрахунків, що пояснюють логіку вирішення завдання, конкретний студент отримує оцінку **«добре»** або по 15 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий модуль.

При контролі самостійно виконаних практичних завдань і оцінюванні роботи конкретного студента увагу приділяють якості і ступеню самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль самостійної роботи студента

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

Контроль та оцінювання виконання самостійної роботи студентів проводять за такими критеріями:

1) оцінювання розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;

2) оцінювання ступеню засвоєння матеріалу дисципліни;

3) оцінювання рівня ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;

4) оцінювання вирішення завдань, що були винесені для самостійного опрацювання, і завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

При контролі та оцінюванні самостійної роботи увагу приділяють якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Поточне тестування за змістовими модулями

Поточне тестування за змістовими модулями з дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* передбачає оцінювання рівня опанування студентом теоретичного матеріалу за двома змістовими модулями і вміння застосовувати його для вирішення практичних ситуацій, здійснюється у вигляді тестування.

Протягом семестру після вивчення тем 1-6 (**ЗМ 1**) кожний студент виконує тестові завдання до першого змістового модуля.

Відповідно, після вивчення тем 7-12 (**ЗМ 2**) кожний студент виконує тестові завдання до другого змістового модуля.

Тести для поточного тестування за певним змістовим модулем

формується за кожною темою із загального переліку тестів за відповідними темами.

Контроль засвоєння матеріалу змістових модулів здійснюється згідно календарного плану занять.

За певних умов контроль рівня знань може відбуватися у вигляді опитування або контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістових модулів. Контрольні заходи спрямовані на опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Загальна оцінка з модулю та змістових модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо університету.

Сума балів для накопичення за двома змістовими модулями, повинна дорівнювати або перевищувати **34 бали**. Така сума балів є допуском до екзамену.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є підсумкове тестування.

Умовою допуску до підсумкового екзамену з модулю *«Соціально-економічні технології бізнесу»* є сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна складати не менше, ніж 34 бали (за внутрішнім рейтингом ВНЗ та системою ESTC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою).

Екзамен з дисципліни «Соціально-економічні технології бізнесу» здійснюється у тестовій формі.

Підсумкову оцінку з дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

Підсумкову оцінку з дисципліни *«Соціально-економічні технології бізнесу»* виставляють в системі ECTS оцінювання результатів навчання:

34-59 бали – оцінка «незадовільно» (оцінка «FX» за шкалою ECTS) - студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

60-73 бали – оцінка «задовільно» (оцінки «D», «E» за шкалою ECTS) - студент показав базові знання основного матеріалу, не вказав деталей, у відповідях допущені певні неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

74-89 балів – оцінка «добре» (оцінки «B», «C» – за шкалою ECTS) - студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

90-100 балів – оцінка «відмінно» (оцінка «А» за шкалою ЄКТС) - студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання, охайно оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточна атестація та самостійна робота												Підсумковий контроль (екзамен)	Сума			
денна форма навчання																
ЗМ 1														ІЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			-		
30 б						40 б.						-	30 %	100%		
70 %																
заочна форма навчання																
ЗМ 1						ЗМ 2						-	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	KP				
30 б						30 б						10б			30 %	100%
70 %																

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	<i>відмінно</i>	A
82-89	<i>добре</i>	B
74-81		C
64-73		D
60-63	<i>задовільно</i>	E
35-59	<i>незадовільно</i> з можливістю повторного складання	Fx
0-34	<i>незадовільно</i> з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ильина И. Ю. Социальная ответственность бизнеса и предпринимательства. / И. Ю. Ильина / Социальная ориентация развития экономики. //Сб. науч. тр. МГСУ. – М., 1996.

2. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко,

д-ра екон.наук, проф. А. Я. Кузнецовой. – К. : УБС НБУ, 2009.

3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.

4. Киреенко Н.В., Нохрина Л.А., Социально-экономические технологии бизнеса : коллективная монография / Минск.: БГПУ, 2012. –246 с. ББК 65.01. ISBN 978-985-501-982-5.

5. Киреенко Н.В., Нохрина Л.А., Управление социально-ответственным поведением бизнес-структур : коллективная монография. / Минск : «МИСАНТА», 2013. С. 42- 78.ББК 65.050 ISBN 978-985-6989-58-5.

6. Стефан П. Робінс, Девід А. Де Ченцо. Основы менеджменту / Переклад з англ. А. Олійник та ін. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.

7. Сафонова Л.В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учебное пособие / Л. В. Сафонова. – М. «Академия», 2009. – 128 с.

8. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. / Ж. Т. Тощенко – М.: Прометей Юрайт, 2007. – 520 с.

Допоміжна

1. Благов Ю.Е. «Генезис концепции корпоративной социальной ответственности» / Ю. Е. Благов // Вестник Санкт-Петербургского университета. — 2006. — Сер. 8, вып.2.

2. Благов Ю.Е. «Концепция корпоративной ответственности и стратегическое управление» / Ю. Е. Благов // Российский журнал менеджмента. — 2004. — Т. 4, № 3. – С. 17-34.

3. Братанич Б. Рост регулирующих функций государства и социальный маркетинг / Б. Братанич // Персонал. – 2005. - №3. – С.74-78.

4. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология : учебник. / Ю. Г. Волков, И. В. Мостовая – М., 2001. – 244 с.

5. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении современным университетом / Л. Я. Дятченко // Высшее образование в России. – 2009. – № 9. – С. 47-54.

6. Иванов В.Н., Патрушев В.И. Инновационные технологии государственного и муниципального управления / В. Н. Иванов, В. И. Патрушев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 327 с.

7. Кричевский Н.А., Гончаров С.Ф. Корпоративная социальная ответственность. / Н. А. Кричевский, С. Ф. Гончаров – М. : «Дашков и Ко», 2007. – 215 с.

8. Курбан А.В. Социальный аудит как инструмент оптимизации процессов в системе социальной корпоративной ответственности / А. В. Курбан // Маркетинг и реклама. – 2009. – С. 35-44

9. Меморандум про соціальну відповідальність бізнесу в Україні, затв.рішенням громадського об'єднання «Форум соціально відповідального

бізнесу України» 16 грудня 2005 року.

10. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента; Пер. с англ. – М.: «Дело», 1993. – 703с.

11. Рейтинг открытости и активности компаний в сфере КСО // Гвардия: Всеукраинский рейтинговый журнал. – 2009. (Апрель)

12. Сохацька О. М. Формування нової парадигми корпоративного управління в глобальному середовищі // Корпорації та інтегровані структури: проблеми науки та практики. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – С. 75-97

13. Социальная ответственность бизнеса. Корпоративная отчетность — новый фактор взаимодействия бизнеса и общества.: Сб. ст., лекций и выступлений / Под общ. ред. Л.Г. Лаптева. — М.: ЗАО Финансовый издательский дом «Деловой экспресс», 2004. – 310 с.

14. Хмиль Ф.И. «Менеджмент организаций в условиях трансформации экономики Украины»: Автореф. д-ра экон. наук/ Ф.И.Хмиль; Киевский торгово-экон. ун-т. – Киев, 1998. – 33 с. -Библиогр.:с. 30-31.

15. Bowen, H. Social Responsibilities of the Businessman / H. Bowen. – N.Y.: Harper and Row, 1953. – 198 с.

16. Carroll A.B. Corporate social responsibility: Evolution of a definitional construct. Business and Society, 1999.

17. Carroll A.B. The pyramid of corporate social responsibility: toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons. 1991.

18. Carroll, A. B. (1979). A three-dimensional conceptual model of corporate social performance. Academy of Management Review, P. 4, 497-505.

19. Davis, K. Can Business Afford to Ignore Social Responsibilities? California Management Review. 1960.

20. Drucker P.F. The new meaning of corporate social responsibility. California Management Review, 1984.

21. Freeman, R. Strategic management: a stakeholder approach. Pitman, 1984.

22. Friedman M. The social responsibility of business is to increase its profit New York Times., 1970.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Frans Paul van der Putten A Research Agenda for International Corporate Social Responsibility, NRG working paper series November 2005 no. 05 - 09 – режим доступу:

<http://www.nyenrode.nl/download/NRG/workingpapers/NRG05-09.pdf>

2. Business for Social Responsibility. – режим доступу: www.bsr.org

3. Corporate social responsibility. A business contribution to sustainable development. European Commission Directorate-General for Employment and Social Affairs Unit D.1 Manuscript completed in July 2002 Employment and Social Affairs. – режим доступу : http://europa.eu.int/comm/employment_social/

4. World Business Council for Sustainable Development – режим

доступу: www.wbcsd.ch

5. Elisabet Garriga, Domènec Melé Untangling the Jungle of Corporate Social Responsibility Theories, Journal of Business Ethics 53: 51-71, August 2004. – режим доступу: <http://www.iese.edu>

6. Корпоративная социальная ответственность компании «Киевстар» Отчёт за 2009 год: программы и направления развития корпоративной социальной ответственности «Киевстар» - режим доступа: <http://www.kyivstar.ua>

7. Звіт про сталий розвиток СКМ (Систем Кепітал Менеджмент) 2009-2010 рр. – режим доступу: <http://www.scm.com.ua>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни **«Соціально-економічні технології бізнесу»**

для студентів **3 курсу** денної форми навчання

для студентів **4 курсу** заочної форми навчання

за напрямом підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

фахового спрямування **«Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»**

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена **«Без змін»**

Завідувач кафедри ТiГГ

Зав. випускової кафедри ТiГГ

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

Декан факультету менеджменту
М.П.

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена **«Без змін»**

Завідувач кафедри ТiГГ

Зав. випускової кафедри ТiГГ

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

Декан факультету менеджменту
М.П.

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена **«Без змін»**

Завідувач кафедри ТiГГ

Зав. випускової кафедри ТiГГ

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року

Декан факультету менеджменту
М.П.

(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 201 _ року